

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

33. TÝDEN (15.8.2022)

Kamil Holý

Výzkumný tým č. 20: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#). Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

V porostech převládá molice vlašovičnicková, líhnou se dospělci z červencové vlny - napadené porosty zaorat co nejdříve po sklizni. Místy vysoké výskyty dospělců zápředníčka, do týdne lze očekávat škody od housenek. Počasí vyhovuje třásněnkám, které jsou na cibuli i brukvovité zelenině. Začíná let druhé generace mūr, ale vajíček zatím nízké množství. Kolonií mšice zelné ubývá, mohou přežít ukryté v hlávkách. Početnost dřepčků různá, postupně se stěhují na vzcházející řepky a hořčice.

Brukvovitá zelenina - na většině ploch škodí molice, teplé počasí s minimem srážek podpoří další nárůst početnosti. Místy vysoký výskyt dospělců zápředníčka, počtu dospělců bude brzy odpovídat škodlivost housenek. Kolonie mšice zelné přežívají v některých porostech ukryté v hlávkách, ale většinou bez vlivu na výnos. Začíná let mūr, vajíčka/housenky budou cca za 10-14 dní. Dřepčků většinou málo, dávají přednost mladým rostlinám řepky a hořčice, pokud jsou v okolí. Třásněnek méně, ale někde již v hlávkách zelí viditelné poškození.

Ostatní zelenina - porosty cibule na uskladnění většinou sklizené nebo uschlé, v dalších porostech početnost třásněnek pod kontrolou. Začíná let druhé generace osenice polní, početnost dospělců ve feromonových lapácích zatím nízká. Teplé a suché počasí podporuje výskyt svilušky chmelové - může škodit i na polní zelenině (celer, tykvovitá zelenina...).

Riziková: Molice, třásněnky, zápředníček, mšice, dřepčci

Molice vlašovičnicková

- početnost nadále vysoká, líhnou se nové nymfy. Nedostatek snůšky láká do porostů s medovicí včely - pozor při aplikaci přípravků. Na medovici rostou černě.

Monitoring - dospělci na spodní straně listů, vajíčka nejprve bílá na bílém kruhovém podkladu, později tmavnou. Nymfy ploché, přisáté k podkladu.

Ochrana - prevencí je zaorat napadené porosty co nejdříve po sklizni - zabránit líhnutí a přeletu nových dospělců. Výběr přípravků uzpůsobit výskytu jednotlivých stádií a početnosti.

Zápředníček polní

- početnost se zvyšuje, za vysokých teplot se zkracuje doba vývoje. Do týdne budou škody od housenek.

Monitoring - odchyt dospělců do feromonových lapáků. Housenky na spodní straně listů, při žíru zůstává horní pokožka listu často nepoškozena (skeletování).

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylíhnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům.

Housenky

- zvyšují se odchvy dospělců v lapácích, ve sledovaných porostech vajíček/housek zatím minimum.

Monitoring - vajíčka a housenky na spodní straně listů. Sledovat odchyt dospělců do nejbližších světelných lapáků ze sítě ÚKZÚZ, porovnat početnost s početností v předchozích letech. Odchyty jsou na Rostlinolékařském portálu.

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylíhnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům.

Dřepčici r. *Phyllotreta*

- brouků v porostech mnoho není, ale poškození listů je místy patrné. Za vysokých teplot se může migrace urychlit - monitorovat.

Monitoring - přítomnost dospělců nebo požerky na rostlinách.

Ochrana - ošetřit porosty v závislosti na výskytu/škodách. Postupně se začnou stěhovat na vzcházející výdrol řepky a hořčice, které jsou chutnější.

Mšice zelná

- ochrana proti molici redukuje i kolonie mšic, přeživší jedince požírají různé druhy užitečných organismů, u kterých je patrný nárůst početnosti, přesto na některých pozemcích kolonie mšic zůstávají, především pod listy hlávek.

Monitoring - mšice často na spodní straně listů nebo na nejmladších částech růstových vrcholů a v hlávkách.

Ochrana - v závislosti na ochraně proti molici a počtu užitečných organismů. Po ošetření zkontrolovat účinnost, zda přípravek fungoval i na mšice ukryté pod listy hlávek.

Třásněnky

- většina napadených porostů cibule sklizena, na ostatních plochách většinou výskyt pod prahem škodlivosti. Někde jsou v hlávkách zelí, kde způsobují nádorky na listech.

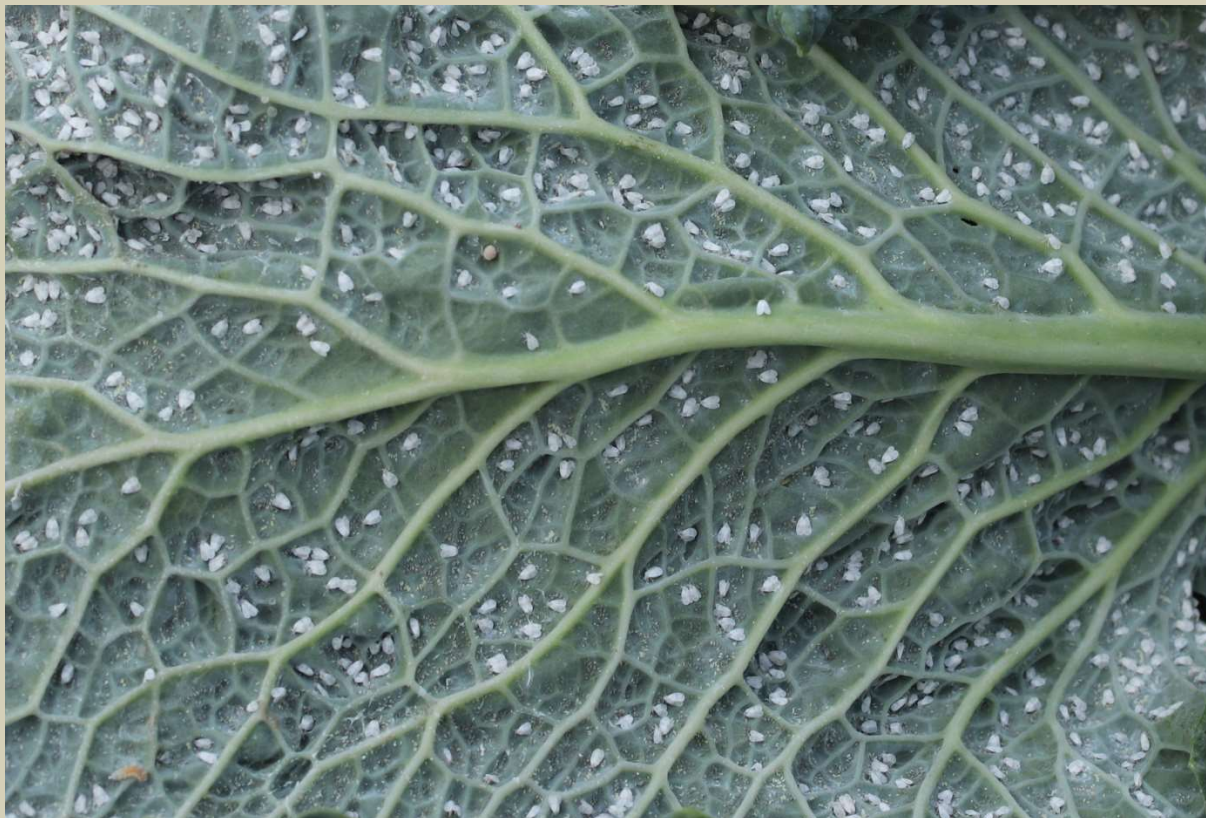
Monitoring - u cibule jsou dospělci i nymfy nejčastěji ukryté mezi nahloučenými listy nebo volně na listech. Při přemnožení jsou posáté listy světlejší a nymfy až u špiček listů. Na **brukvovitě** zelenině jsou třásněnky na spodní straně listů nebo v hlávkách - oloupat několik vrchních listů.

Ochrana - při přemnožení na cibuli jeden postřik zpravidla nestačí, při přežívání třásněnek opakovat ošetření. U zelí zabránit vniknutí do hlávek - nízká účinnost ochrany.

(mšicomaři, pestřenky, dravé bejломorky), po likvidaci kolonií zůstávají na listech kapkovité kukly pestřenek. Na cibuli dravé třásněnky. Místy dostatek parazitoidů zápředníčka - signalizace brzké škodlivosti housenek.

Užitečné organismy

- při výskytu mšice zelné v porostech vyšší početnost různých užitečných organismů

Molice bude problémová až do podzimu

Přibývá zápředníčků

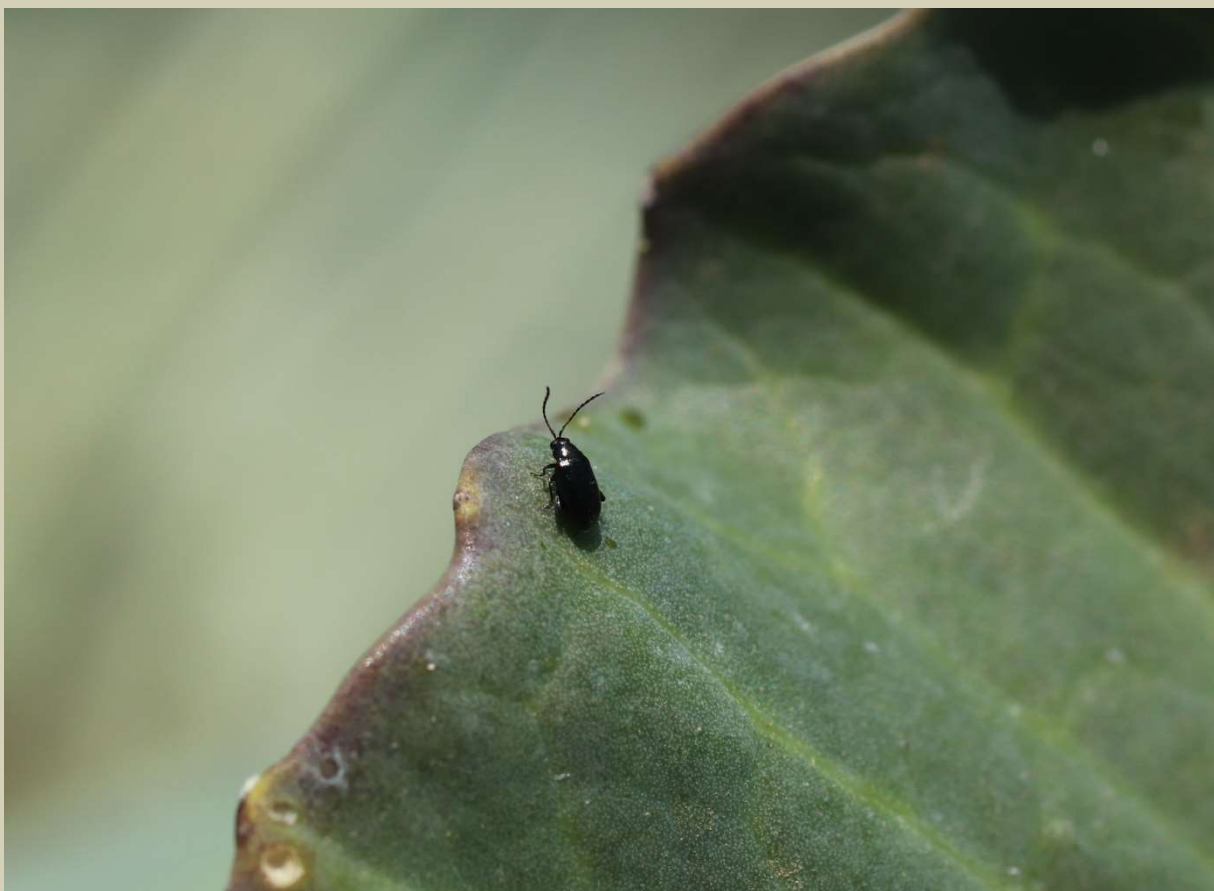
Mšice mohou přežít ukryté v hlávkách

ale i tam se dostanou larvy pestřenek, které se později přemění v kapkovité pupárium

V hlávce zelí mohou být třásněnky

Dřepčící jsou většinou v nízkém počtu

Odchyt můry kapustové do feromonových lapáků v roce 2022

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozím roce (průměr ze všech 3 lokalit)
- začátek letu 2. generace

